

Fibromyalgidrabbade Ingemar
grät av förtvivlan

Det som smärtar mest är att inte bli trodd

Man talade om SVBK: sveda-, värk- och brännkärlringar. Men i dag har de kvinnor som för inte så länge sedan närmast blev hänade fått upprättelse. Men fortfarande drabbas många fibromyalgisjuka av omgivningens fördomar. Inte minst om man är man, intygar Ingemar.

AV MARIANNE LESSLIE
FOTO: BIRTE PERM

Påskafton 1997 förändrades livet totalt för Ingemar Karlsson i Svenljunga. Han fick feber och värk i kroppen och trodde att det var influensa. Efter ett tag kom myrkrupningar i armar och ben, axlar och rygg. Därefter den brännheta smärtan som gjorde att han knappt stod ut.

– Det var något som inte stämde, säger Ingemar, när vi träffas i nya lägenheten i Svenljunga centrum. Jag sa till Gun Britt, min fru, att det här inte är något vanlig influensa.

Under några månader blev Ingemar alltmer kraftlös. Febern varvades med stelhet. På morgnarna kunde han knappt ta sig ur sängen. Ingemar har alltid idrottat. 1980 tog han en svensk klassiker: Vasaloppet,

Vansbrosimningen och cykling Värtern runt. Han har sprungit många långlopp och var fotbollstränare för damlaget på fritiden. På vintrarna var det längskidåkning som gällde. Nu kunde han inte ens krama med handen om en kaffekopp. Han kände sig eländig.

– Jag var så ledsen, säger han. Fast jag är en vuxen människa låg jag i sängen och grät.

Nätterna värst

Strax innan Ingemar blev sjuk hade han träffat Gun Britt från Halland och hennes lilla dotter Jenny, som då var 2,5 år. De blev ljuset i hans liv. Gun Britt flyttade till Sexdrega, cirka en mil från Svenljunga, där Ingemars föräldrahem låg. De gifte sig och köpte hus.

Ingemar arbetade inom Borås kommun som underhållsreparatör. Sjukdomen kom, som den alltid gör, olägligt. Ingemar ville gärna syssla med huset efter jobbet, men det gick inte. Gun Britt led med sin man.

– Nätterna var värst för honom, säger hon. Ofta fick han kramp i hjärtmuskeln och för honom kändes det hemskt, som om han skulle dö.

Snart kunde Ingemar inte arbeta längre och kontaktade vårdcentralen i Svenljunga.

– De undersökte mig, men såg inga fel på mig, säger Ingemar. Alla värden var bra. När jag försökte beskriva min värk och hur det kändes var de helt oförstående.

På jobbet var det likadant. Han möttes av frågande minir:

Tack vare behandlingen med magneter har Ingemar kunnat börja som vaktmästare i Svenljunga simhall.

Gun Britt och 11-åriga Jenny har märkt hur Ingemar blivit allt gladare och piggare.

När han berättar skakar han bedrivat på huvudet. Han har fortfarande svårt att förstå hur hans närmaste kunde reagera så.

Värken och febern kom i skov. Ibland kände han sig bättre, men så överföll sjukdomen honom igen.

– Ingemar kunde vara en stor och stark karl på kvällen för att morgonen därpå förvandlas till en liten behövande fågelunge. Jag tyckte så synd om honom, berättar Gun Britt.

Gun Britt hade en väninna som arbetade på ett reumatikersjukhus. Hon rådde dem att kontakta chefsläkaren.

– Han ringde upp mig på kvällen, minns Ingemar. Jag berättade hur jag kände mig och han sa att jag med 99 procent säkerhet hade fibromyalgi. Då visste jag inte vad det var.

Ingemar läste allt han kom över om sjukdomen. I dag vet han att fibromyalgi är en vandrande muskelvärk. Ingen vet varför den uppkommer och ofta är det fysiskt aktiva personer som råkar ut för den.

Ingemar blev rekommenderad att uppsöka en specialist på fibromyalgi. Läkaren ställde diagnos och efter den blev han långtidssjukskrivnen.

Försäkringskassan konstaterade sedan att Ingemar hade en nedsättning av sina funktioner med 80 procent. Ingemar kom till Spenstults reumatikerhem. För första gången hamnade han bland människor som förstod honom. Där kom han till insikt om att det fanns de som hade det värre.

– Jag träffade en tjej från Västerås, hon var 22 år och söndervärd. Då tänkte jag: "Ingemar, du har det bra trots allt."

Sista halmstrået

Han tyckte i alla tårar för att få hjälp. I februari 2001 hittade han det som skulle komma att fungera för honom.

– En vän tipsade mig om en behandling med magneter som kommer från Japan. Humbug, tänkte jag först. Men så sjuk som jag var kunde inget bli värre.

Ingemar testade en madrass, täcke och kudde med magneter i. Han fick en kedja med magneter att bära om halsen och sulor med magneter att ha i skorna.

– Jag kände direkt att det

hände något i kroppen, säger han. Värken lättade och tredje natten sov jag för första gången på länge gott i min säng.

Efter en vecka fick Ingemar stora variga hölder över ansikte, hals, axlar och rygg.

– Jag fick förklarar att det var slaggprodukterna som försvann ur kroppen.

Efter fjorton dagar syntes inget av utslagen.

Kan arbeta igen

Ingemar testade att arbeta i trädgården igen. Till hans stora glädje gick det bra. Han fick inte ens ont i händerna.

Strax efteråt kunde han återuppta sinningen med Jenny som i dag är 11 år. Under Ingemars år med sjukdomen fick de hålla upp.

– Successivt kom krafterna tillbaka, säger Gun Britt. När han märkte att det gick värre hans svultbet över sig själv. Den tiden som var innan vill jag helst inte ha tillbaka.

Familjen sålde huset i Sexdrega och flyttade till en trea i centrala Svenljunga i februari 2005. Huset och byn var alltför mycket präglade av den känsla av utanförskap som sjukdomen medförde.

Hela familjen trivs storartat. Ingemar har fått ett nytt liv med ett jobb som han gillar, som badvakt och vaktmästare i Svenljunga simhall där han är mycket uppskattad. □

och hans värk och allmänna tillstånd negligerades.

– De trodde att jag simulerade. Så länge jag jobbade och stod i var alla vänliga och uppmuntrande. När sjukdomen slog till var jag inte värd något.

Gun Britt inllikar att Ingemar arbetade bra och var entyckt.

– Han gick hellre till jobbet med feber än inte alls, säger hon. Kanske var det en orsak till att han blev sjuk.

Skulle "rycka upp sig"

Släkten reagerade också med avståndstagande. Han som alltid hade varit aktiv skulle rycka upp sig. "Så farligt är det väl inte", sa de när Ingemar hade ont.

– De skulle bara ha känt hur det var när det var som värst.

Drabbar oftast kvinnor

Av alla som drabbas av fibromyalgi, eller FMS, är 90 procent kvinnor. Kanske är det därför män som har fibromyalgi för en undanskymd tillvaro.

Sjukdomen debuterar ofta i medelåldern, men har börjat krypa ner i åldrarna.

I dag finns det barn som har diagnosen fibromyalgi. Det är vanligt att debuten föregås av en influensa, som i Ingemars fall.

Det är också vanligt att patienten får FMS efter en stor smärtsam operation. Eller så utlöser en personlig kris, som ett dödsfall eller en

skilsmässa, sjukdomen. Symtomen är muskelsmärta, muskelsvaghet, sömnsvårigheter, känsla av svullnad, stickningar och domningar framför allt i händer och fötter samt "tender points", ömma punkter i muskulaturen. Någon behandling finns ännu inte. Den som drabbas får räkna med att ha smärtan i hela sitt liv, dock kan den mildras på äldre dar. Olika mediciner mot smärta och sömnrubbningar kan hjälpa tillfälligt. Varm bad, massage och ett varmt klimat är lindrande på kort sikt.